

Szkic scenariusza ogniska harcerskiego 3

1. Temat:

MATKI PIERWSZEGO POKOLENIA KAMIENI RZUCANYCH NA SZANIEC

2. Tło historyczne:

Tajne związki i organizacje młodzieżowe i wojskowe przed 1914 rokiem, niepodległościowy czyn zbrojny 1914-1921

3. Propozycje pieśni:

- ✓ Hymn harcerek (Już rozpałiło się ognisko)
- ✓ Dziewczyna z granatem (filmowa piosenka Kasi Sawczuk)
- ✓ Po całej Polsce o tej godzinie
- ✓ Gdy już ciemna noc zapada
- ✓ Idą skauci łez doliną
- ✓ Już lipa roztula

4. Propozycje tekstów:

- ✓ Adam Mickiewicz, "Pan Tadeusz. Księga dwunasta. Kochajmy się", wiersz 487-533
- ✓ Juliusz Słowacki, wiersz "Do Ludwiki Bobrówny"
- ✓ Juliusz Słowacki, wiersz "Do Matki"
- ✓ Stefan Żeromski, "Przedwiośnie", fragment z rozdziału wprowadzającego "Rodowód"

5. Szkic gawędy:

W dawnej pieśni "Bywaj dziewczę zdrowe" jest taki fragment: Polka mnie zrodziła, z jej piersi wyssałem/ Być Ojczyźnie wiernym i kochance stałym/ I choć przyjdzie zginąć w Ojczyzny potrzebie/ Nie rozpaczaj dziewczę, zobaczymy się niebie. Mogłoby ją śpiewać wielu bohaterów z drogi do Niepodległej.

Rozalia z Kryczyńskich Sulkiwiczowa wychowywała urodzonego w roku 1867 syna Michała na pamiętającego wiarę przodków Tatarów i prawdziwego Polaka, w tradycji przodków z powstania styczniowego i insurekcji kościuszkowskiej. Michał przewoził "bibułę" przez kordon. Był emisariuszem Naczelnego Komitetu Narodowego do Polaków w Rosji. W 5 pułku piechoty Legionów walczył pod Kostiuchnówką. Zginął we wrześniu 1916 roku nad Stochodem.

Matka urodzonego w 1891 roku na Żmudzi Bronisława Romera, Maria z Jundziłłów, zmarła kiedy był dzieckiem. Broniek był w armii carskiej i równocześnie w tajnej polskiej organizacji. W 1918 roku z częścią 1 pułku ułanów krechowieckich próbował przedostać się na Murmań. Został zatrzymany i rozstrzelany przez bolszewików.

Niezwykła była matka Leopolda Lisa-Kuli. Wnuczka powstańca styczniowego wychowywała ośmioro dzieci. Poldek gorliwie słuchał jej patriotycznych opowieści. W 1919 roku w liście do przyjaciół pisał: "Starajcie się przygotować mamę na wszystko, bo chociaż dotychczas szczęście mnie nie opuszczało - kto wie jak dalej być może". Niedługo potem ten najmłodszy pułkownik Wojska Polskiego zginął.

Aniela z Rożańskich Barthel de Weydenthal dbała o naukę syna w domu. Stworzyła gorącą polską atmosferę wychowania. Urodzony w roku 1893 Przemek został artylerzystą. Walczył pod Krzywopłotami i na Wołyniu. Był szefem sztabu III Brygady Legionów, a potem w POW. Zginął w 1919 roku osłaniając wraz z polskimi żołnierzami przed atakami bolszewików wycofywanie się Francuzów z Odessy.

Teodora z Nałęcz-Strzeleckich Rodzyńska została nagle bez środków do życia. Wychowywała pięcioro dzieci; wśród nich Mietka urodzonego w 1888 roku. Syn przysparzał jej kłopotów z trudem przechodząc z klasy do klasy, a usunięty został ze szkoły za udział w strajku szkolnym 1905 roku. Poszukiwanie pracy rzuciło go do Paryża. Z wybuchem wojny znalazł się w szeregach wojska - najpierw w 1 pułku Legii Cudzoziemskiej, potem w polskim Legionie Bajońskim, 1 pułku strzelców i "Błękitnej Armii". W 1919 roku walczył nad Słuczem. Zginął w 1920 roku na wschodzie w walkach z Armią Konną Budionnego. Na jego piersi zawisł Krzyż Virtuti Militari.

Antek Jabłoński urodził się w roku 1896. Dzięki matce Marii ze Szczawińskich dom wypełniała tradycja walk o niepodległość. Nie było w tym domu tak modnej w tamtych czasie nani czy bony. Antek matce ufał bezgranicznie, darzył ją miłością, łączyło synowskie i macierzyńskie koleżeństwo. W 1914 roku z sąsiadem Władysławem Beliną-Prażmowskim dotarł do Krakowa, a do Królestwa wszedł z konnym patrolem "beliniaków". Walczył pod Nowym Korczynem i Konarami. W 1920 roku bronił Lwowa. Zginął w październiku nad Bohem. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Virtuti Militari.

Helena z Zachertów wniosła do rodziny Małkowskich niepodległościowe drogi swoich przodków łącząc je z podobnymi tradycjami rodziny męża. Urodzony w 1888 roku syn Andrzej z cichą dumą obserwował jej organiczną pracę w tajnym nauczaniu polskiego języka, historii i geografii dzieci chłopskich. Jej staraniem na kwietnym klombie przed gankiem dworku w Trębkach zakwitał biały orzeł. Andrzej został twórcą harcerstwa, a potem żołnierzem Legionów, armii kanadyjskiej i "Błękitnej Armii". Zginął w 1919 roku płynąc z misją od gen. J.Hallera do Polaków w Odessie.

Tylko kilka przykładów. Może być ich dziesiątki. Bohaterowie, kawalerowie Virtuti Militari. Na początku drogi każdego z nich stały matki - pierwsze ukochane kobiety ich życia. Ginęli z obrazem matek w oczach.

oprac. WH